

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در سواره‌ی قواعد روخوانی
و روان‌خوانی قرآن کریم

به سبک نوین آموزشی (فورمولی، عددی، تحلیلی،
تطبیقی)

به شکل جامع، منظم، منسجم و نموداری

به همراه هندسه روخوانی و

جدول کلمات و آیات مشکل در قرآن کریم

تألیف و تنظیم: مجتبی شاعی

تاریخ: ۹۶/۶/۱۴

همراه: ۰۹۹۰۶۳۷۰۱۱۵

ثابت: ۰۲۵۳۶۶۰۵۳۰۷

مطلب اول :

برخی از ویژگی های این روش (سبک) آموزشی نوین (روخوانی) عبارتند از :

- ۱- تبیین سر فصل های آموزشی ، به تفکیک هر جلسه و به شکل در سواره.
- ۲- ارائه ی نقشه ی هندسی ، جامع ؛ منسجم و منظم ، از آغاز مسیر تا پایان راه (قواعد روخوانی).

مزیت این نقشه هندسی به شکل هرم می باشد، این است که قرآن آموز ، در همان جلسه اول و قبل از شروع به آموزش قواعد روخوانی ، نگاهی کلی (و کلان)، از تمام مباحث روخوانی ، در مقابل خود دارد که این دید کلی ، از مباحث مطروحه در این علم ، در یک نگاه ؛ سبب ۱- افزایش تسلط بر مباحث. ۲- سهولت در یادگیری قواعد. ۳- افزایش قدرت تمرکز در امر یادگیری قرآن آموز می شود. ۴- همچنین ارائه ی این نقشه ی راه از روخوانی ؛ سبب می شود تا قرآن آموز عزیز ، از حالت گیجی ، تحیر و نا آشنایی با مباحث مطروحه در این علم خارج شده ، و در یک نگاه با آغاز ، وسط و پایان راهی را که باید برای تلاوت صحیح و روان کلام وحی بپیماید، آشنا می شود.

- ۳- در این روش نوین آموزشی روخوانی ؛ هم از نظر شکلی (صوره مباحث) و هم از نظر محتوایی (ماده مباحث) ، نوآوری هایی وجود دارد. مثلاً از نظر شکلی مثل : برخی از دروس روخوانی (قواعد) ؛ که به صورت منفرد و جدا جدا تدریس می شوند ؛ در این روش آموزشی ، به شکل مزدوج (باهم دیگر) در یک جلسه درسی ، تدریس می شوند. مثلاً : روش رایج در کشور ، برای تدریس ۲ درس بسیار مهم و کلیدی روخوانی ، یعنی ۱- صداهای کوتاه ۲- بلند (کشیده) ، این هست که هر یک از این ۲ درس مهم روخوانی را در یک جلسه ی درسی جدای از هم تدریس می کنند یعنی یک جلسه صدا های کوتاه و جلسه بعدی ، صداهای کشیده (حال اگر بنابر اقتضای سنی و استعدادی قرآن آموز ، در یک جلسه هم میسور نباشد در ۲ جلسه صداهای کوتاه و در ۲ جلسه ی دیگر ، صداهای کشیده (بلند) را تدریس می کنند.

ولی در این سبک آموزشی، تنها در یک جلسه آموزشی هم صداهای کوتاه و هم صداهای کشیده (بلند) به شکل تطبیقی و مقایسه‌ای تدریس می‌شوند (البته اگر به دلیل طولانی بودن محتوای آموزشی این ۲ درس و اختلاف استعداد قرآن آموزان در یک جلسه میسر نشود، پر واضح است که باید در یک جلسه کلیات صداهای کوتاه و کشیده به شکل مقایسه‌ای تدریس شوند، و در جلسه ۲ نکات دقیق و ظریف آنها تدریس شده و کار عملی انجام می‌شود. "صفحات ۲۰ و ۲۱ جدول درسواره قواعد روخوانی")

یا همچنین در تدریس ۲ علامت پر کاربرد و کلیدی ۱- سکون (°) و ۲- تشدید (ˆ) نیز به همین شکل عمل می‌شود (هر ۲ علامت در یک جلسه آموزشی تدریس می‌شوند. "صفحه ۲۲ جدول درسواره قواعد روخوانی")

علت این تغییر شکلی در آموزش قواعد روخوانی (مثلاً در این ۴ درس)؛ ارتباط تنگاتنگ و ناگسستگی این ۲ درس (صداهای کوتاه و بلند) + (سکون و تشدید) می‌باشد؛ زیرا که صداهای کشیده (بلند) در حقیقت همان صداهای کوتاه هستند ولی با مقداری کشش بیشتر (۲ حرکت/۲ ضرب)

و هم چنین هر حرف مشددی، از یک حرف ساکن و یک حرف متحرک تشکیل شده است و... حال اگر تنها در ۱ جلسه قرآن آموزان (خصوصاً قرآن آموزان کوچک سال) با مفهوم (صداهای کوتاه و کشیده "بلند") یا (سکون و تشدید) به شکل مقایسه‌ای و تطبیقی با یکدیگر، آشنا شوند؛ این مقایسه و تطبیق بین (صداهای کوتاه و کشیده) یا (سکون و تشدید) سبب درک بهتر قرآن آموزان از نقاط اشتراک و افتراق هر یک از این ۲ دسته می‌شود، که در نتیجه، باعث ارتقاء کیفیت آموزشی شده و هنگام اجرای این قواعد و تطبیق آنها بر قرآن (روان خوانی)، سبب افزایش قدرت تشخیص علائم و کاهش خطا در قرائت آنها می‌شود. همچنین از نظر محتوایی (مادی) نیز با آموزش برخی از تکنیک‌ها و مهارت‌های آموزشی و علائم خاص قرآن به رسم الخط عثمان طه، برخی از مباحث سنگین قواعد روخوانی (که ریشه در علم صرف دارند) مثل:

اشباع (حروفی که نوشته نشده ولی باید خوانده شوند) یا نحوه خواندن الف وصل در اول برخی از کلمات؛ به سهولت و سادگی آموزش داده می شوند.

۴- یکی دیگر از ویژگی های این روش آموزشی، علائم و رموز قرآن کریم به خط استاد (عثمان طه) می باشد (نوع خط نسخ / خطاط: عثمان طه) زیرا:

اولاً: کثرت قرآن به این مدل از خط (توسط خطاط مشهور سوری عثمان طه) در سراسر جهان اسلام و از جمله کشور عزیزمان ایران اسلامی

ثانیاً: وجود علائم قراردادی خاص در این قرآن (حال چه قائل باشیم که وجود این علائم، تلاوت قرآن را سخت تر یا راحت تر می کند، فرق ندارد!) و فراوانی این مدل از قرآن در بین مسلمانان جهان اسلام، سبب می شود که این علائم قرار دادی خاص، حتماً به قرآن آموزان آموزش داده شوند، زیرا اگر فقط قواعد روخوانی آموزش داده شده و آنها با علائم قراردادی این مدل از خط آشنا نشوند؛ هنگام اجرای قواعد و تطبیق آنها بر آیات قرآن کریم و همچنین سرعت تلاوت شان (روان خوانی) دچار مشکل و ضعف اساسی می شوند (در این مدل از رسم الخط حتی برای تشخیص قواعد و اجرای راحت قواعد تجویدی نیز، علائم قراردادی مخصوصی وجود دارد که فراگیری آن علائم خالی از لطف نیست). و به همین جهت، تمام علائم و نکاتی که در انتهای قرآن های چاپ کشور عربستان، تحت عنوان (اصلاحات الضبط) مفصلاً جمع آوری و توضیح داده شده اند را در لابلای دروس روخوانی "جدول درسواره قواعد روخوانی" تدریس می کنیم.

۵- در این روش آموزشی تاکید بیشتر بر روی نکاتی است که:

اولاً: کاربردی باشند (نه صرف تئوری محض) و لذا نیازی به مطرح کردن برخی از وجوه تسمیه علائم یا منشاء پیدایش برخی علائم مثل: سکون یا تشدید و... که تأثیر قابل توجهی در فهم دروس روخوانی ندارند، نمی باشد.

ثانیاً: غالباً در لابلای دروس کتب (روخوانی - روانخوانی) مورد غفلت قرار گرفته اند.

مثل: تفاوت و نحوه تشخیص هر یک از قواعد ۲ درس مهم حروف (همیشه ناخوانا) و (گاهی ناخوانا).

ثالثاً: غالباً در لابلای دروس کتب (روخوانی - روان خوانی) تاکید کمتری می شوند. (لذا آن نکات را برجسته سازی می کنیم)
مثل فرق (صفر مستطیل قائم) با (صفر مستدیر)

۶- در این روش، هر درس به شکل نکته به نکته تدریس می شود. (یعنی هر درس مجموعه ای از نکات است). مثلاً: یک درس از ۱۰ نکته کلیدی و یک درس نیز از ۵ نکته تشکیل شده است.

این خصوصیت سبب می شود،

اولاً: سیر مباحث در یک مبحث از راحت به سخت بوده و بر اساس اهمیت شان چیده شوند.
ثانیاً: نکات کلیدی و مهم هر درس به شکل ویژه برجسته سازی می شود، که در نتیجه دقت قرآن آموزان و تمرکزشان روی آن نکته و نکات، بسیار افزایش می یابد، بر خلاف روش مرسوم که نکات مهم و غیر مهم از یکدیگر تفکیک نشده و مطالب مباحث به شکل درهم ریخته و فله ای، ارائه می شوند. که سبب کاهش کیفیت آموزشی میشود.

ثالثاً: هنگام تذکر اشکالات توسط استاد مربوطه به قرآن آموزان در تطبیق و اجرای قواعد روخوانی بر قرآن کریم (روان خوانی)؛ آدرس دهی دقیق به آن قاعده مربوطه و نکاتش، که قرآن آموز در آن قاعده ضعف دارد؛ بسیار سهل و آسان می شود. مثلاً: هنگام روان خوانی قرآن آموز اغلاطی مربوط به درس حروف (همیشه ناخوانا) وجود دارد؛ در این روش آموزشی، می توان دقیقاً موضع ضعف قرآن آموز را به او متذکر شد، مثلاً: درس حروف (همیشه ناخوانا)، نکته فلان ضعف وجود دارد! که باید برطرف شود.

۷) در این روش آموزشی با تمام قواعد روخوانی، به همراه نکات ظریف و دقیق هر درس [قاعده]، در جدولی؛ در یک ورقه (A۴)، جمع آوری و تدوین شده است که هنگام روان خوانی قرآن

کریم: اگر قرآن آموزان قاعده یا نکته ای را فراموش کنند یا؛ می توانند به آن جدول خلاصه قواعد و نکات؛ مراجعه کنند که سبب سهولت در دسترسی به قواعد و افزایش سرعت در امر آموزش می شود.

۸) در این سبک آموزشی، علاوه بر تدریس هر درس روخوانی، به شکل نکته به نکته؛ خلاصه هر درس روخوانی به شکل نموداری و مختصر، آموزش داده می شود. پس هر درس از ۲ قسمت تشکیل شده است ۱- تدریس آن مبحث به شکل نکته به نکته. ۲- ارائه درس به شکل نموداری (به عقیده نگارنده برای گروه های سنی ۸ سال تا ۱۲ سال؛ که از قدرت تمرکز ذهنی بالا و همچنین هوش تحلیلی قابل توجه ای، برخوردار نیستند؛ تدریس قواعد روخوانی، در سطح آموزش نمودار مختصر هر درس روخوانی، کافی است، و نیازی به مطرح کردن مباحث تئوری و تحلیلی وجود ندارد، زیرا هدف آموزشی، تربیت قرآن آموزانی است که قادر به روانخوانی قرآن کریم باشند، که این هدف با همین مقدار از سطح آموزش نیز، قطعاً محقق می شود).

۹) یکی دیگر از ویژگی های مهم این روش انعطاف آموزشی این سیستم است.

به این معنا که می توان، متناسب با هر گروه سنی (از خردسال تا بزرگسال) نکات ذیل هر مبحث، از مباحث روخوانی مطرح شده در جدول در سواره قواعد روخوانی را حذف یا اضافه کرد، به گونه ای که چهار چوب کلی مبحث "درس" حفظ شود.

۱۰) از دیگر ویژگی های این روش؛ طراحی جدولی است تحت عنوان:

جدول کلمات مشکل قرآن یا لغات المشکله فی القرآن الکریم

در این جدول (که در پایان دوره تدریس قواعد روخوانی، و اتمام قواعد آن تمرین می شود [صفحه ۲۷ جدول در سواره قواعد روخوانی]) تمام کلمات مشکل قرآن کریم در جدولی به تفکیک جزء، صفحه، نام سوره، آیه، به شکل هجاء هجاء شده و شماره ی قواعدی (فورمولی) که در آن کلمه مشکل به کار رفته اند، استقراء و جمع آوری شده است.

فایده این جدول مهم ، این است که قرآن آموزان پس از اتمام قواعد روخوانی ، آماده ورود به روانخوانی قرآن کریم می شوند. هر چند تلاوت قرآن ، در لابلای هر جلسه از آموزش قواعد روخوانی نیز با آنها تمرین شده است ، ولی پس از اتمام کل قواعد قرآن آموزان به شکل مستقل و با نگاهی کلی به تمام قواعد گذشته ، تطبیق و اجرای آن قواعد را ، به همراه سرعتی قابل قبول و بدون تپق زدن تمرین می کنند) ولذا آشنایی با کلمات مشکل قرآن کریم ، به شکل یک جا و منظم در این جدول ؛ سبب می شود چشم آن ها با شکل نگارشی و املائی کلمات مشکل (به رسم الخط عثمان طه بالخصوص) آشنا شده و حتی طرز تلفظ صحیح آن کلمات را (بدون فکر کردن و تمرکز) یاد بگیرند (حفظ کنند).

در نتیجه ، خطاها کاهش یافته و سرعت روانخوانی قرآن کریم ، افزایش چشمگیری می یابد. [تذکر: از آن جا که در صد بالایی از کلمات آیات قرآن کریم ؛ تکراری هستند ، مثل : لم ، لَمَّا ، کانوا ، یعلمون ، یفعلون شیء ، الله و ... یادگیری و حتی حفظ این کلمات مشکل استقرائی از سراسر قرآن کریم کمک قابل توجهی ، به افزایش سرعت روانخوانی و کاهش اغلاط اعرابی می کند.]

مثال جدول (طرح اولیه این جدول):

شماره	نام سوره	جزء	شماره صفحه	شماره آیه	کلمه مشکل به شکل هجاء به هجاء	نحوه صحیح خواندن کلمه	شماره قواعد به کار رفته
۱	روم	۲۱	۴۰۵	۱۰	أ + سَـ + وُ + ا لُسـ + سو + اِی	أَسَأَسُوْآ	مثلاً : قواعد ۳ ، ۴ ، ۶ ، ۵ ، ۷
۲	قلم	۲۹	۵۶۴	۶	ب + اِیِی + ب + کُمُ	بَایِیْکُمُ	مثلاً : ۱ ، ۸

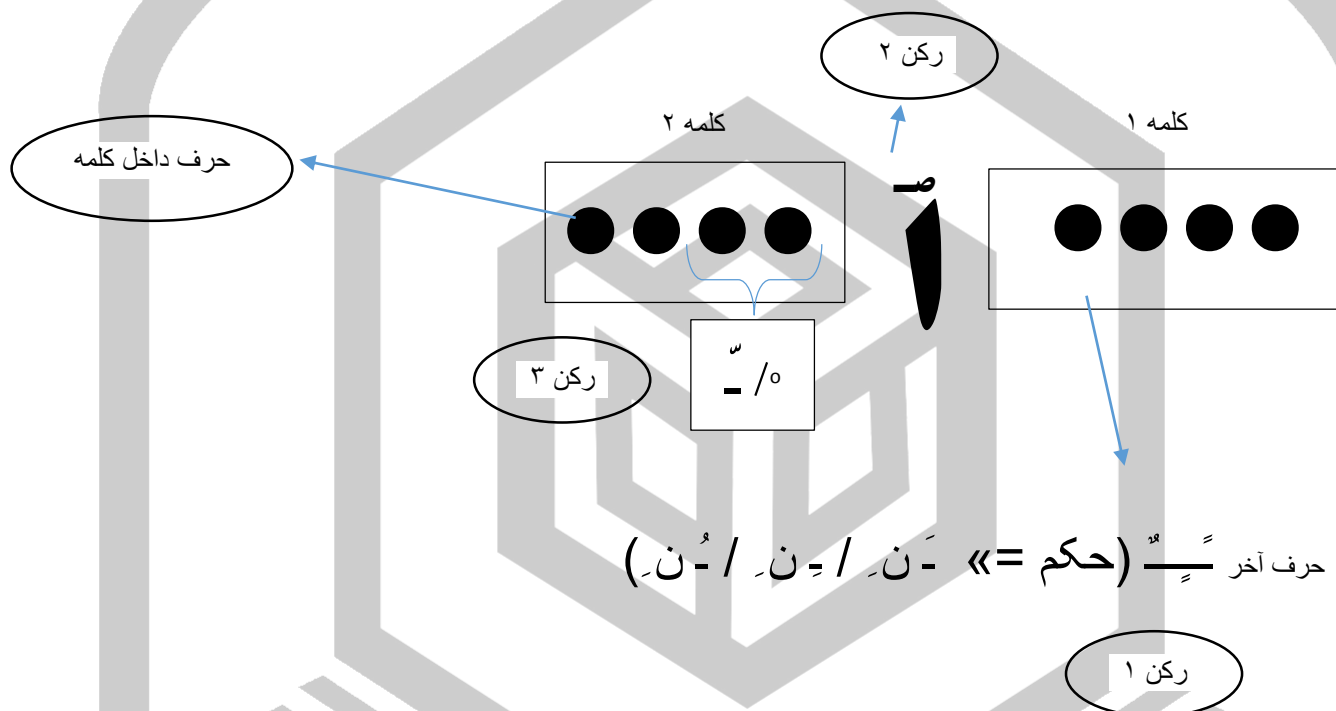
(۱۱) این سبک آموزشی ، دارای ۶ ویژگی خاص است (شاید برخی از این ویژگی ها را ، در لابلای ویژگی های ده گانه قبلی نام برده باشیم ، ولی در این جا به نحوه مفصل هر یک از این ۶ ویژگی را توضیح می دهیم).

الف (فورمولی بودن (قاعده به قاعده بودن)

مقصود این هست که تمام قواعد روخوانی ، به شکل فورمولی نوشته شده است (بدون توضیح فارسی). ما با مدد از ریاضی ، تمامی قواعد روخوانی را شبیه فرم (شکل) فورمول های ریاضی نوشته ایم. که در نتیجه حفظ قواعد به شکل خلاصه (وچکیده مطلب) بسیار سهل و آسان می شود. علاوه بر فورمولی نوشتن قواعد روخوانی ؛ همه ارکان (شرایط) آن قاعده نیز ، در فورمول منعکس شده است (گنجانده شده است)

مثلاً: فورمول درس (رفع التقاء ساکنین):

کل این درس در این فورمول به همراه ارکانش خلاصه شده است.

۱- حرف آخر کلمه ی اول ، تنوین ـــــــــــــــــ باشد

۲- بین دو کلمه ، الف وصل (ا) باشد

۳- اولین حرف ، بعد از الف وصل ، در کلمه دوم ، علامت سکون یا تشدید (و / -) داشته باشد

ارکان (شرایط) این قاعده :

حکم قاعده : همان گونه که در شکل نیز مشخص است (رکن ۱) علامت سکون (°) ، در (ن)

تنوین های (ـــــــــــــــــ) را برداشته ، به جای آن ، علامت کسره (=) می گذاریم

یعنی (ن / - ن / - ن)

ب) عددی بودن :

مقصود این هست که برای دسته بندی و نظم دهی به کل فورمول های روخوانی (قواعد روخوانی) فورمول ها ، شماره گذاری می شوند.

ج) تطبیقی بودن:

مقصود از تطبیق یعنی : انطباق فورمول های (قواعد) شماره گذاری شده ، بر هر یک از کلمات آیات قرآن مجید.

لذا هر کلمه از یک آیه ، بخش بخش (هجاء به هجاء) می شود قطعاً روی هر بخش (هجاء) ، بالاخره یکی از فورمول های شماره گذاری شده ی مذکور ، منطبق می شود.

مثلاً:

تذکر:

فوائد ۲ ویژگی (ب: عددی بودن) و (ج: تطبیقی بودن) چیست؟

۱- مربی (بعد از اتمام تدریس قواعد و فورمول ها) فقط نقش راهنما برای قرآن آموزان را دارد ، زیرا قرآن آموزان خودشان فورمول ها و قواعد مورد نیاز را از مجموع فورمول ها پیدا می کنند و بر هجاءهای مختلف کلمه یا کلمات یک آیه ، منطبق می کنند.

نقش مربی در این مرحله از آموزش، نظارت بر صحت انتخاب فورمول‌ها و تطبیق صحیح آن‌ها توسط قرآن‌آموزان است.

۲- قرآن‌آموزان به تدریج و در غالب (بازی و تمرین) بدون اینکه سختی راه را متوجه شوند قواعد را هم به شکل تئوری و نظری و هم به شکل کارگاهی و عملی فرا می‌گیرند (بخصوص این روش برای قرآن‌آموزان نوجوان جذاب تر است) پس مربیان می‌توانند در غالب بازی با قواعد روخوانی، و به کمک شماره‌های قواعد قرآن‌آموزان را در تطبیق صحیح قواعد، بر کلمات آیات یاری دهند.

۳- کاهش خستگی (ناشی از حرف زدن زیاد و طولانی مدت در کلاس و فشار آوردن به حنجره و سایر اندام‌های تکلمی) مربیان و در نتیجه سهولت در امر تدریس (یعنی فشار کمتر به مربی، ولی بازدهی آموزشی بیشتر)

۴- ارزیابی آسان و دقیق مربیان قرآن از سطح علمی و درجه تسلط هر یک از قرآن‌آموزان زیرا در حین مباحثه‌ی مربیان و قرآن‌آموزان در تطبیق، تحلیل و تلاوت آیات؛ سطح علمی و میزان حقیقی فراگیری قرآن‌آموزان روشن می‌شود.

۵- فعال کردن همه قرآن‌آموزان در کلاس، و ایجاد نشاط عمومی در سطح کلاس.

(د) تحلیلی بودن:

بعد از توضیح ویژگی‌های فورمولی بودن [الف] عددی بودن [ب] تطبیقی بودن [ج] حال مقصود از ویژگی تحلیلی بودن [د] کاملاً روشن می‌شود.

مقصود از تحلیلی بودن این روش این هست که:

در اثر بخش‌بخش کردن هر کلمه از آیه (یا آیات) و انطباق قاعده‌ی روخوانی مربوط به آن بخش از کلمه؛ آهسته آهسته قرآن‌آموز با علت و چرایی صحیح خواندن کلمات نیز آشنا می‌شود؛ یعنی کلمات آیات را تصادفی صحیح نمی‌خواند! بلکه با علم و آگاهی به قواعد، کلمات را صحیح تلفظ می‌کند. به این ترتیب قرآن‌آموز، در ذهن خود، هر کلمه از آیه (یا آیات) را،

ریز ریز کرده و با علم به قواعد به کار رفته در آن کلمه ، آن کلمه را صحیح می خواند . مقصود از تحلیلی بودن این روش ، این مدل از فعالیت ذهنی قرآن آموز است.

هـ) آموزش املاء و شکل نگارشی کلمات آیه (یا آیات)

در این روش ، به سبب آموزش رسم الخط عثمان طه و همچنین نموداری نوشتن محتوای آموزشی هر درس روخوانی ، تحت عنوان (چکیده درس / خلاصه درس) ؛ قرآن آموزان به شکلی منظم و مدوّن با املائی خاص برخی از کلمات آیات (شکل نگارشی کلمات) آشنا شده و حتی قادر خواهند بود ، بدون دیدن کلمات قرآن ؛ املاء خاص آن کلمات را روی ورق بنویسند!!

مثلاً:

۱- آ (رسم الخط عثمان طه : ءآ)

۲- لآ (رسم الخط عثمان طه : لا / بیان فرق (لا با لا)؟)

۳- ك (رسم الخط عثمان طه : كك)

۴- ل (رسم الخط عثمان طه : لـ)

ر) اشکال نگارشی خاص فورمول ها (قواعد) ، نمودارها (چارت ها) جداول و مثال ها:

در این سبک آموزشی ، جهت افزایش کیفیت و سهولت در فهم مطالب آموزشی ، برخی از فورمول ها (قواعد) ، نمودارهای آموزشی ، جداول (حروف مقطعه + کلمات المشکله فی القرآن) و مثال ها به شکل خاصی طراحی و نگارش شده اند.

در پایان ، محصول این سبک آموزشی جدید ، در آموزش روخوانی ؛ افزایش کیفیت آموزشی ، کوتاه تر شده مدت زمان آموزش قواعد روخوانی ، مدوّن تر و منسجم تر شدن قواعد روخوانی ، تمرکز بخشی به ذهن قرآن آموز ، عدم فراموشی و ماندگاری بیشتر قواعد روخوانی در ذهن قرآن آموز (به جهت بیان فورمولی قواعد) ، سهولت بیشتر در امر آموزش ، و در نتیجه در مرحله بعدی یعنی روانخوانی (اجراء و تطبیق قواعد) سبب افزایش سرعت و دقت و تسلط در روان خواندن

قرآن کریم ، در مدت زمان کوتاه تری می شود. که در حقیقت همان افزایش بازدهی آموزشی را در پی دارد (ان شاء الله)

مطلب ۲ :

تبیین و توضیح [نقشه] یا [هندسه] روخوانی:

دومین عنوانی [طبق محتوی آموزشی جدول درسواره قواعد روخوانی ؛ گام ۲ ؛ صفحه ۱۹] که باید در همان اولین جلسه تدریس روخوانی آموزش داده شود در ابتداء :

اولاً : نقشه راه گام به گام روخوانی ، در غالب یک نمودار (چارت) است

۱- حروف مقطه قرآن

۲- علائم (حرکات / صداها) : علائم ۱۲ گانه (--- /

ـُـ / آ ی و / هـ ـ)

۳- حروف } ۱- همیشه ناخوانا

۲- گاهی ناخوانا

نقشه راه گام به گام
[قواعد روخوانی]

۴- رفع التقاء ساکنین

۵- اشباع (۲ حرف از ۴ تا حروف صغیره)

۶- قواعد وقف و علائم وقف

ثانياً: هندسه قواعد روخوانی (یعنی: هرم مستقیم روخوانی) در غالب ۵ طبقه است.

[صفحه ۱۹ / محتوی آموزشی جدول در سواره ی قواعد روخوانی / گام سوم]

کتابخانه ملی
 (۱۰٪) = ۱۰٪
 (۲۰٪) = ۲۰٪
 (۳۰٪) = ۳۰٪
 (۴۰٪) = ۴۰٪
 (۵۰٪) = ۵۰٪
 (۶۰٪) = ۶۰٪
 (۷۰٪) = ۷۰٪
 (۸۰٪) = ۸۰٪
 (۹۰٪) = ۹۰٪
 (۱۰۰٪) = ۱۰۰٪

این طبقه آخر ، محصول
 اجراء و تطبیق همه قواعد
 روخوانی است ، که منجر
 به روان خوان شدن قرآن
 آموز می شود **تذکر B**

طبقه پنجم

شبه کلمه
 (شبه جمله /
 جمله ناقص)
تذکر A

۱- حروف گاهی ناخوانا
 (غالباً ، قواعدش بین دو کلمه اجرا می شود)
 ۲- رفع التقاء ساکنین
 (اجرای قاعده ، بین ۲ کلمه است)

طبقه چهارم

۱۰٪ = ۱۰٪
 (۱۰٪) = ۱۰٪

۱۰٪ = ۱۰٪
 (۱۰٪) = ۱۰٪

طبقه سوم

۱-حروف همیشه ناخوانا(حروف درون کلمه)
 کلمه (درون یک کلمه)-
 ۲-اشباع(استفاده از ۲ حرف از ۴ تا حروف صغیره ، که در ذیل (اصطلاحات الضبط) آمده اند)
 ۳-قواعد وقف (بدون تغییر / اسکان / ابدال) + علائم وقف (ج/صلی /قلی...)

۱۰٪ = ۱۰٪
 (۱۰٪) = ۱۰٪

طبقه دوم

علائم (و حرکات) ۱۲ گانه : (بَ + آ ی و + یَ) و (و + ~)

طبقه اول

کف هرم = ۲۸ حرف عربی به شکل تک تک و جدا جدا (ماده خام)
 درس ۱ (حروف مقطعه)

تذکر A [هرم مستقیم روخوانی / طبقه ی ۴]:

مقصود از شبه کلمه ؛ در ۲ کلمه بودن است! که با تسامح به همه ی ۲ کلمه ای ها شبه جمله میگوییم. مثل: جار و مجرورها + صفت و موصوف ها + مضاف و مضاف الیه ها و... . گاهی اوقات نیز ۲ کلمه ای ها در غالب جملات اسمیه و فعلیه [مبتدا و خبر + فعل و فاعل] هستند ؛ که با تسامح به انها نیز شبه جمله میگوییم . به هر حال ملاک « در ۲ کلمه بودن » است.

تذکر B [هرم مستقیم روخوانی / طبقه ی ۵]:

می تواند تنها [علائم وقف =] طبقه ی ۳ / مورد ۳ / قسمت ۲] ، از جهتی در طبقه ی ۵ [راس هرم [نیز گنجانده شود. زیرا هنگام قرار دادن علامت وقف ، به کل عبارت نگاه میشود ؛ هرچند آخر الامر علامت وقف بر روی یک کلمه قرار میگردد! لذا از این جهت که به کل عبارت [جمله] نگاه میشود ، میتوان علائم وقف را در طبقه ی ۵ نیز آورد. ولی از انجا که نظم و چینش منطقی مفاد هرم روخوانی بر هم می ریزد ، لذا ملاک را؛ قرار دادن علائم وقف بر روی یک کلمه گرفتیم! و لذا «علائم وقف» را در طبقه ی ۳ گنجاندیم.

یادآوری:

این تذکرات تنها به جهت دفع اشکالات ؛ دفاع از این سبک آموزشی و تنویر اذهان بیان شده اند! و الا طرح این اشکالات و پاسخ ها در سطح کلاس اصلا صحیح نیست!

فوائد هرم مستقیم روخوانی =»

مشخص بودن میزان پیشرفت (به درصد) ، در طبقات هرم مستقیم روخوانی.

سیر حرکت مباحث روخوانی در هرم ، از پایین به سمت بالا ، و از (کثرت = ۲۸ حروف عربی) به سمت (وحدت = جمله) است! به بیانی دیگر سیر حرکت مباحث از واگرایی (پراکندگی) به همگرایی (انسجام گرایی) است!

فایده‌ی مهم هرم مستقیم روخوانی؛ این است که برای قران آموزان (از ۱۰ الی ۱۲ سال به بالا) چشم اندازی از کل مباحث (عناوین آموزشی) در همان جلسه‌ی اول فراگیری روخوانی، از آغاز تا پایان روخوانی؛ حاصل میشود. ثمره‌ی این نگاه کلی از مباحث، این است که:

اولا: قران آموزان با قوت و اطمینان به نفس بیشتری؛ در کلاس حاضر شده و مباحث را پیگیری میکنند، زیرا با سیر مباحث آشنا شده و میدانند نقطه‌ی شروع و پایان روخوانی کجاست! لذا در لابلای دروس روخوانی، گم نمیشوند!

ثانیا: تمرکز ذهنی قران آموزان افزایش می‌یابد.

در این هرم؛ تقدم و تاخر برخی از عناوین آموزشی مباحث روخوانی تغییر کرده است! زیرا این عناوین آموزشی بر اساس نظمی جدید؛ یعنی: {حروف -- کلمه -- شبه کلمه -- جمله} در طبقات هرم روخوانی چیده شده‌اند؛ تا بتوان منظم تر و با سهولت بیشتری عناوین آموزشی را در طبقات هرم، گنجاند! چون که قاعده‌ی هرم (کف هرم) وسیع است و هر چه به سمت طبقات بالا (رأس هرم) میرویم؛ از این وسعت کاسته شده و جمع تر میشود! لذا تنها نظم فوق الذکر (حروف --)} با این مدل شکل هندسی (هرم) سازگاری و مطابقت دارد. و الا در کلاس (و در جدول درسواره‌ی روخوانی) عناوین آموزشی دروس روخوانی، بر طبق همان نظم رایج در کتب روخوانی، تدریس (و نگارش) می‌شوند.

مطلب سوم (۳):

به مدد این روش آموزشی؛ می‌توان، بعد از گذر از طبقه‌ی ۴ هرم؛ تمام قواعد روخوانی که به شکل فورمولی و اختصاری نوشته شده‌اند را، شماره گذاری کرده و بر روی تخته سفید کلاس نوشت!! (یعنی تمام قواعد روخوانی، بر روی یک تخته سفید در ابعاد متوسط، جلو چشمان قران آموزان!!)

حال قرآن آموزان ، خودشان کلمات آیات / آیه را بخش بخش (هجاء ، هجاء) کرده ؛ و با راهنمایی مربیشان ؛ قاعده ی مربوط به هر بخش از کلمه را پیدا کرده و به کمک آن قاعده ها ، آن کلمه را صحیح میخوانند! . به این ترتیب

اولا : در غالب بازی و تمرین ، تمام قواعد در ذهن قرآن آموزان ملکه ی ذهنشان میشود!

ثانیا : بعد از گذشت چند روز از این مدل تمرین ، سرعت و دقت روان خواندن قرآن آموزان افزایش یافته و مدت زمان تسلط بر روانخوانی قرآن مجید کاهش چشمگیری می یابد.

ثالثا : روان و صحیح خواندن قرآنشان ؛ تصادفی نیست! بلکه از روی علم و آگاهی به قواعد ؛ کلمات و آیات قرآن کریم را صحیح می خوانند. (در حقیقت قدرت تجزیه و تحلیل ذهنشان ، تقویت شده است!)

رابعا***: یکی از فوائد مهم این روش ؛ تولید [معرفت شناسی] روخوانی قرآن کریم است!! یعنی : إرجاع (بازگرداندن) برخی از فورمول ها (قواعد) ؛ به بعضی از قواعد دیگرند. مثلا : فورمول قسم ۲ درس (همیشه ناخوانا) را می توان ؛ به یکی از فورمول های درس (صداها ی کشیده) بازگرداند(تبدیل کرد). به این ترتیب به این نتیجه ی مهم می رسیم که «==» برخی از فورمولها(قواعد) ، نسبت به برخی دیگر از فورمولها ، بنیادین تر و پایه ای تر هستند!! لذا می توان برخی از فورمول های طبقات فوقانی(مثلا : طبقه ی ۳) هرم روخوانی را ، به طبقات پایین تر(مثلا : طبقه ی ۲) بازگرداند!!

مطلب چهارم (۴) :

می توان به عنوان تمرین قرآن آموزان در منزل ؛ و همچنین کاهش مدت زمان تسلط بر روان خواندن قرآن کریم و افزایش بازدهی آموزشی ؛ قطعاتی مشکل از حیث قواعد روخوانی انتخاب شده ؛ و فایل صوتی تلاوت تحقیق آموزشی [و نه ترتیل! زیرا سرعت تلفظ حروف و کلمات (دور خواندن) در تلاوت تحقیق آموزشی کند تر از تلاوت ترتیل است!! لذا قرآن آموز مبتدی

زمان بیشتری برای تلفظ صحیح و خطای کمتر، دارد. [استاد محمود خلیل الحصری را از اینترنت دانلود کرده ؛ و روزی چند صفحه را با دقت تمرین کنند.

و لکن بهتر از مدل تمرینی فوق الزکر ؛ این مدل است که نگارنده خود ؛ فایل های صوتی آموزشی مخصوصی ، با ویژگی های خاص ، جهت سهولت و افزایش سرعت روانخوانی قران آموزان ، تلاوت کند. زیرا تلاوت تحقیق آموزشی استاد خلیل الحصری را جهت تمارین تجویدی توصیه می کنند! پر واضح است که فایل صوتی آموزشی مخصوص تمرین روانخوانی قران نداریم!!

ویژگی های فایل های صوتی آموزشی مخصوص ؛ جهت تمرین روانخوانی قران کریم عبارتند از:

انتخاب و گلچین مجموعه ای از آیات ، که بیشترین حجم از قواعد روانخوانی را در خود جمع کرده باشند مثل: سوره ی نور / صفحه ی ۳۵۴

ابتداء کلمات هر ایه بخش بخش شده ، و شماره ی قاعده ی منطبق شده بر آن بخش از کلمه، به همراه توضیحی مختصر درباره ی علت تطبیق آن قاعده ؛ بیان می شود.

سپس همان آیه مجددا، سر هم و پیوسته خوانده می شود؛ ولی با تکرارهایی به سبک خاص.

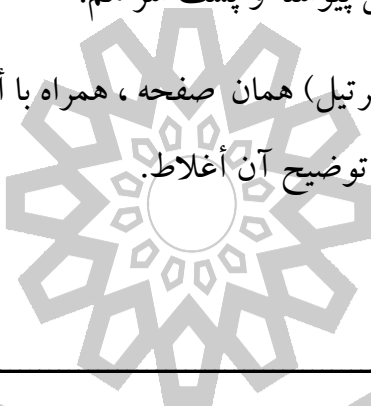
در مرحله ی پایانی ، بعد از اتمام همان یک صفحه ؛ مجددا همان صفحه ، به سبک تحقیق آموزشی (یا ترتیل)، تلاوت شده ، ولی به قصد آزمایش و سنجش سطح علمی قران آموز ؛ أغلاط اعرابی خوانده میشود! که در پایان تلاوت آن صفحه ؛ تعداد آن اغلاط و نحوه تلفظ صحیح آنها خوانده شده و توضیح داده می شود.

پس در مجموع «=» هر صفحه ۳ بار خوانده می شود!

(۱) تلاوت کلمات آیات آن صفحه ؛ به شکل بخش بخش (هجاء هجاء) ؛ همراه با تطبیق قواعد.

۲) تلاوت کلمات آیات به شکل پیوسته و پشت سر هم.

۳) تلاوت تحقیق آموزشی (یا ترتیل) همان صفحه، همراه با اغلاط اعرابی جهت سنجش سطح علمی قرآن آموزان؛ و اصلاح و توضیح آن اغلاط.

جدول در سواره ی تربیت مربی روخوانی (قواعد روخوانی):

تذکرات «==»

۱- محتوای آموزشی جدول در سواره؛ در سطح تربیت مربی (روخوانی - روانخوانی) تنظیم شده است. ولی با حذف برخی از مفاد آموزشی که در ستون «==» {محتوای آموزشی هر جلسه از تدریس، به شکل اجمالی و گام به گام} جدول در سواره ی (روخوانی - روانخوانی) آمده است؛ می توان محتوای آموزشی این جدول را؛ در سطح تدریس، برای قرآن آموزان گروه های سنی مختلف [بزرگسال]؛ [نوجوان]؛ [خردسال] تنظیم کرد (و تنزل داد). زیرا همانطور که در مطلب اول (ویژگی های ۱۱ گانه ی این سبک آموزشی) بیان شد، محتوا و مفاد این سیستم آموزشی، متناسب با گروه های سنی مختلف، قابل انعطاف و تنظیم است.

۲- مراحل [یا برخی از مباحث زیر مجموعه ای آن مراحل] از ستون {محتوای آموزشی} جدول در سواره؛ که با علامت (*) مشخص شده اند، حاکی از یک مدل «نوآوری آموزشی» در آن مراحل (یا مباحث زیر مجموعه ای آنها) است؛ که در لابلای مباحث روخوانی، مغفول واقع شده؛ و با بیان آن نکته ی «نوآورانه» محتوای آموزشی

آن درس ؛ در ذهن قرآن آموز ، بسیار روشن تر و شفاف تر می شود. (مانند : قطعات پازلی که گم شده باشد.)

۳- ویژگی ها و فواید مذکور این سبک نوین آموزشی (فواید ۱۱ گانه) ؛ شاید به تمامه و به نحو کامل در درس اول و دوم (یعنی : طبقه اول هرم مستقیم روخوانی که همان [الفبالی زبان عربی / حروف مقطعه قرآن کریم] است + صداها ۶ گانه کوتاه و کشیده [قسمت ۱]) ظهور و بروز نداشته باشند ؛ زیرا درس اول و دوم روخوانی ، به دلیل سادگی و سهولت از حیث محتوی آموزشی ؛ از قابلیت و استعداد لازم ، جهت ظهور و بروز همه ویژگی های ۱۱ گانه مذکور برخوردار نیستند ، لذا قرآن آموزان و مربیان عزیز ، باید اندکی صبر کنند ، تا وارد درس ۳ (یعنی : طبقه ۲ هرم روخوانی که همان [صداها (حرکات) کوتاه و کشیده (قسمت ۲)] است) شویم ؛ درس سوم از قابلیت لازم ، جهت ظهور و بروز همه (یا اکثر) فواید ۱۱ گانه مذکور را دارد. لذا قرآن آموزان و مربیان عزیز ، در درس سوم و دروس برتر [درس ۴ / درس ۵ و ...] کاملاً تمامی ویژگی های ۱۱ گانه مذکور را درک می کنند (حس می کنند).

تعداد جلسات	زمان کلاس	محتوای آموزشی هر جلسه از تدریس، به شکل اجمالی و گام به گام (مرحله به مرحله)	سر فصلی های آموزشی (عناوین آموزشی)	عنوانین آموزشی موجود در هر طبقه هرم روخوانی	شماره ی طبقات هرم مستقیم روخوانی	ردیف
۱	۹۰ دقیقه	<p>*۱) فرق روخوانی با روانخوانی؟</p> <p>*۲) نقشه ی راه روخوانی (گام به گام)</p> <p>*۳) توضیح و تشریح هرم مستقیم روخوانی</p> <p>۴) اختلاف تعداد حروف فارسی و عربی (گچ پڑ)</p> <p>*۵) هر حرف سه حیث دارد [شکل/اسم/صدا]</p> <p>*۶) تفاوت در شکل نگارشی [رسم الخطی] حرف (ل/ک/ة/م/لا)</p> <p>۷) آسامی حروف؟/ دانستن نام تمام حروف لازم است؟/ کاربرد نام حروف؟</p> <p>۸) حکم نام حروفی که به همزه (ء) ختم می شوند؟</p> <p>*۹) آیا صحیح است لابلای درس ۱ (نام حروف/حروف مقطعه) تلفظ عربی فصیح</p> <p>۱۰ حرف ، بیان شود؟/ آیا تنها ۱۰ حرف عربی، تلفظ فصیحشان با فارسی فرق دارد؟</p> <hr/> <p>۱۰) وجه تسمیه ی (حروف مقطعه)؟/ تعریفشان؟/ ارتباط این درس با درس قبلی (الفبای زبان عربی)؟</p> <p>۱۱) تعداد حروف مقطعه؟/ موضع آنها؟/ تعداد سور آغاز شده با حروف مقطعه؟</p> <p>۱۲) نحوه ی خواندن این حروف؟/ حکم (ء) در پایان نام برخی از حروف مقطعه؟</p> <p>۱۳) جمع کردن تمام حروف مقطعه در یک جمله معروف</p> <p>*۱۴) تذکر اغلاط رایج در نام برخی از حروف مقطعه و اصلاحش (حم/ع)</p> <p>۱۵) جدول مخصوصی که تمام حروف مقطعه قرآن در آن جمع شده است.</p> <p>*۱۶) آموزش تدریس {حروف مقطعه} به شکل خلاصه و کاربردی در چند دقیقه!!</p> <p>*۱۷) نگارش {فورمولی - عددی} حروف مقطعه؟</p> <p>*۱۸) فلسفه ی حروف مقطعه قرآن؟ (با توجه به کتب تفسیری / تاریخ القرآن)</p>	<p>الفبای زبان عربی</p> <p>+ حروف</p> <p>مقطعه‌ی قرآن</p> <p>کریم</p>	<p>حروف / ۲۸ حرف</p> <p>عربی احروف مقطعه</p>	<p>طبقه ی اول هرم</p>	۱

طبقه ی دوم هرم

۲

علائم (و)
حرکات) ۱۲ گانه

صداهای (حرکات)
۶ گانه
کوتاه و کشیده
[قسمت ۱ =
کلیات صداهای
کوتاه و کشیده ،
به شکل مقایسه
ای و تطبیقی]

- *۱) چرایی تدریس صداهای کوتاه و کشیده به شکل تطبیقی؟
- *۲) فلسفه ی وجودی حرکات کوتاه و کشیده (صامت ها و مصوت ها) + ارتباطشان با درس قبل (حروف أَلِفِبا)؟
- ۳) تعداد صداهای کوتاه و کشیده؟/ شکل شان (رسم الخط فارسی) + اسم شان + تلفظ صدایشان (به لهجه ی فارسی)؟
- ۴) تعریف + وجوه تسمیه ی حرکات کوتاه و کشیده؟/ منشأ پیدایش اشکال آنها؟/ آیا نیاز به تدریس این گام است؟
- ۵) فرق حرکات با حروف حرکت دار؟
- ۶) فرق صداهای کوتاه و کشیده؟/ شکل نگارشی ۲ دسته (صداهای کوتاه و کشیده)، جهت تفهیم بهتر فرقیشان/ مقصود از ۱ ضرب و ۲ ضرب؟/ نسبت عکس (سرعت تلاوت) با کشش ها؟/
- *۷) آموزش نموداری نگارش صداهای کوتاه + کشیده در رسم الخط عثمان طه.
- *۸) آموزش {فورمولی- عددی} صداهای کوتاه و کشیده
- *۹) آموزش روشی ساده؛ جهت تدریس مختصر و مفید صداهای (کوتاه و کشیده).

۹۰
دقیقه

۱

۱	۹۰ دقیقه	<p>*۱ آیا آموزش تلفظ فصیح عربی حرکات (کوتاه و کشیده) لابلای تدریس حرکات (جهت روخوانی قرآن) صحیح است؟</p> <p>*۲ آموزش فومولی؛ جهت سهولت در تلفظ فصیح حرکات (کوتاه و کشیده)؟</p> <p>۳) نگارش صداهای کشیده (غیراز= «آ/ی/و) در رسم الخط عثمان طه.</p> <p>*۴) حروف صغیره [۴ حرف] و نگارششان؛ در رسم الخط عثمان طه (قسمت اصطلاحات الضبط) /ارتباطشان با صداهای کشیده؟ /آیا با یادگیری حروف صغیره، نیازی به تدریس درس= « (حروفی که نوشته نشده؛ ولی باید خوانده شوند /اشباع) هست؟</p> <p>*۵) بررسی شکل نگارشی (لا) و انواع حرکات روی آن؛ در رسم الخط نسخ /همچنین (لای / لاو)؟</p> <p>*۶) توضیح مفهوم (بخش /هجاء) /ارتباط [بخش] با [تعداد حروف]؟ /صداهای کوتاه و کشیده ۱ بخش هستند.</p> <p>*۷) نگارش {فورمولی-عددی}؛ سایر نکات صداهای کوتاه و کشیده؛ مثل: حروف صغیره+نکارش [لا/لای/لاو] (بعلاوه ی صداهای کوتاه و کشیده).</p>	<p>صداهای ۶ گانه (حرکات) کوتاه و کشیده [قسمت ۲ = نکات ظریف و دقیق صداهای کوتاه و کشیده ، به شکل مقایسه ای و تطبیقی]</p>	<p>علائم (و حرکات) ۱۲ گانه</p>	<p>طبقه دوم هرم</p>	۴
---	----------	--	---	-------------------------------------	---------------------	---

طبقه ی دوم هرم

۴

علائم
(وحرکات)
۱۲ گانه

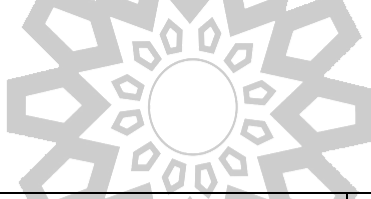
سکون و
تشدید(علامات
۸و۷) به شکل
مقایسه ی
تطبیقی

۱* چرا ۲ علامت (سکون) و (تشدید)؛ باید در یک جلسه با هم و مقایسه ای تدریس شوند؟
 ۲) معنای لغوی واصطلاحی سکون؛ علامت سکون (در رسم الخط عثمان طه و فارسی) و منشأ پیدایش آن علامت؟ / *ارتباط درس (سکون) با درس (صداهاى کوتاه [مثل: مر] + کشیده [مثل: آل])؟
 ۳) فرق ساکن و سکون؟
 ۴* آموزش تفهیم معنا و حقیقت (سکون) به شکل عملی؛ به قران آموزان [قفل شدن زبان در مخرج حرف / فرق قفل شدن زبان در حروف شدت دار و رخوت دار؛ به شکل عملی.
 ۵* رسم شکلی روی تخته؛ جهت تفهیم بهتر معنا و مفهوم (سکون) به همراه چند مثال.
 ۶) نحوه ی تلفظ حرف ساکن / حرف ساکن با حرف متحرک ماقبلش؛ یک هجاء هستند.
 ۷) معنا و مفهوم (لین) به شکل عملی؟ / تلفظ غلط و صحیح حروف لین؟
 ۸* خلاصه [فورمولی / عددی] درس (سکون)؟
 ۹) معنای لغوی و اصطلاحی تشدید؟ / شکل تشدید؟ و منشأ پیدایش آن؟ / فرق (تشدید) و (مشدد)؟ / *ارتباط (تشدید) با دروس قبلی (سکون + صداهاى کوتاه و کشیده).
 ۱۰) آموزش معنا و مفهوم (تشدید) به قران آموزان؟ [شامل ۳ مرحله ی = ضربه + مکث + جدا شدن از مخرج حرف / * فرق عملی (تشدید) در حروف رخوت و شدت
 ۱۱* رسم شکلی بر روی تخته؛ جهت تفهیم بهتر مفهوم (تشدید) به قران آموزان
 ۱۲) نحوه تلفظ حرف مشدد؟ / * هجاء بودن حروف مشدد؛ هنگام بخش خوانی؛ [مثل = «مد + د] / درون هر حرف مشدد؛ یک حرف ساکن و تکرار همان حرف، به شکل متحرک است.
 ۱۳) علامت (کسرة)، زیر حرف یا زیر علامت (تشدید)؟
 ۱۴* خلاصه ی (فورمولی / عددی) درس تشدید و مقایسه آن با فورمول (سکون).
 ۱۵* نسبت (سکون) و (تشدید)؟ / اعام و خاص مطلق [به همراه شکل آن.
 ۱۶) مقایسه ی مفهومی و تحلیلی ۲ علامت (سکون) و (تشدید)؛ بر روی چند مثال!!

۹۰ دقیقه

۱

۱	۳۰ دقیقه	<p>۱) تعریف تنوین؟ و انواع آن؟ / اشکال مختلف تنوین های فتحه (۲مدل)؛ کسره (۲مدل)؛ ضمه (۲مدل) / فلسفه ی تنوین؟ / ارتباط (تنوین) با دروس قبلی (صداهاى کوتاه+سکون). ۲) یک بخش خوانده شدن حروف تنوین دار؛ حین بخش خوانی. ۳) حکم (ألفی) که همیشه همراه تنوین (فتحه) می آید إلا در ۳ مورد! / آیا تذکر این ۳ مورد ثمره ای دارد؟ (لازم است). ۴) خلاصه ی درس تنوین؛ به شکل {فورمولی - عددی}.</p>	تنوین ها علامات (۱۱/۱۰/۹)	علامات (و) حرکات) ۱۲ گانه	هرم طبقه ی دوم	۵
۱	۶۰ دقیقه	<p>۱) تعریف لغوی و اصطلاحی مد؟ / علامت مد/ موضع مد ا - ی و [؟ / منشا پیدایش علامت مد/ ارتباط درس (مد) با دروس قبلی؟ ۲) شرایط پیدایش مد (۱- حروف مد + ۲ - أسباب مد) / آیا در روخوانی؛ نیازی به طرح مرحله ی (۲) است؟ ۳) خلاصه ی بحث (مد)؛ به شکل {فورمولی - عددی}. ۴) قاعده = «...» نحوه ی تلفظ صحیح حرف مکسور؛ قبل از (ی) مفتوح [البته به لهجه ی فارسی]. مثل کلمه ی {هی / اصیام/ قیامه/ ربی...} حکم = «...» کسره؛ مثل یاء مدی، ولی بدون کشش؛ آداء می شود. ۵) مرور قواعد = «...» با اتمام مبحث (علامات ۱۲ گانه)؛ واقع در طبقه ی ۲ هرم مستقیم روخوانی؛ قرآن آموزان؛ حدود ۵۰٪ از روخوانی قرآن را فراگرفته اند [انشاء الله]؛ لذا در این گام؛ تمام قواعد، به شکل فورمولی و معدود؛ بر روی تخته سفید کلاس نوشته شده؛ و بر کلمات آیات قرآن؛ تطبیق داده شده و خصوصاً برگشت (تبدیل) برخی از فورمولها به برخی دیگر؛ توضیح داده شده و تمرین شود!!</p>	مد (علامت ۱۲) + قاعده = «نحوه ی تلفظ صحیح حرف مکسور؛ قبل از (ی) مفتوح. [به لهجه ی فارسی] + مرور همه ی قواعد آموزش داده شده؛ به شکل {فورمولی - عددی}.	علامات (و حرکات) ۱۲ گانه	طبقه ی دوم هرم	۶

۱	۹۰ دقیقه	<p>(۱) تعداد حروف ناخوانا؟ (والی) / اقسام حروف ناخوانا (همیشه/گاهی) / *فرق درس (حروف ناخوانا=طبقات ۳ و ۴ هر م) با دروس قبلی چیست؟</p> <p>(۲) اقسام ۳ گانه ی حروف همیشه ناخوانا؟ *فرق (صفر مستطیل قائم) با (صفر مستدیر)؟ +به همراه مثالی از سوره ی [دهر] +*هریک روی چه حروفی می آیند؟ *حروف همیشه ناخوانا فقط شامل ۳ حرف (ا-ی-و) میشوند.</p> <p>*۳) نمودار (چارت) فورمولی - عددی حروف همیشه ناخوانا (۳ قسمی) / سپس با اضافه کردن قسم (۴) این نمودار کاملتر میشود!! (قسم ۴ = «اضافه شدن مثل: هدی - ضحی) / *نمودار (۳) سهل تر و کاربردی تر است و نمودار (۴) کاملتر است!</p> <p>*۴) آرکان (=شرایط) هر یک از اقسام ۴ گانه ی حروف (همیشه ناخوانا)؟</p> <p>*۵) بررسی تبدیل (بازگشت) فورمول های ۴ گانه ی حروف همیشه ناخوانا؛ به فورمول های قبلی!! ارتباط درس (حروف همیشه ناخوانا) با (دروس قبلی)!</p>	حروف همیشه ناخوانا.	کلمه [درون یک کلمه].	طبقه سوم هرم	۶
---	----------	---	---------------------	----------------------	--------------	---

شبه کلمه (شبه
جمله / ۲ کلمه)

حروف گاهی
ناخوانا.

۱) تفاوت درس (حروف گاهی ناخوانا) با (همیشه ناخوانا)؟/تعداد حروف گاهی ناخوانا(والی)/ فایده ی درس گاهی ناخوانا] ۱ - اتصال و اندماج کلمات / ۲ - نحوه ی خواندن ألف وصل؛ در ابتدای کلمه ی دوم].

۲) نمودار ۲ قسمی حروف گاهی ناخوانا؛ به شکل {فورمولی - عددی} * / سپس ۲ قسم دیگر به آن اضافه میکنیم؛ تا نمودار، کامل تر شود/** نمودار اولی (۲ قسمی)؛ سهل تر و کاربردی تر؛ ولی نمودار ۴ قسمی کامل تر و دقیق تر است!

۳) * (۳) آرکان (شرایط) هر یک از نمودارهای ۲ قسمی و ۴ قسمی؟

۴) نحوه ی خواندن [ألف وصل]؛ در آغاز کلمه ی دوم؟ (بیان ۳ حالت: حرف/اسم/فعل یا مصدر. / ** آموزش روشی جالب، جهت سهولت در تدریس مرحله ی (۴)؛ که معمولا به دلیل عدم آشنایی غالب قرآن آموزان؛ با علم (صرف)، مشکل است.

** (۵) خلاصه ی هر ۲ درس [همیشه ناخوانا] و [گاهی ناخوانا]؛ در نموداری {فورمولی - عددی}، به شکل مقایسه ای (تطبیقی).

** (۶) بررسی تبدیل (بازگشت) فورمول های [حروف گاهی ناخوانا] به فورمول های دروس قبلی! / ارتباط این درس با دروس قبلی؟

۹۰ دقیقه

۱

۱	۳۰ دقیقه	<p>۱) توضیح تک تک الفاظ (رفع) + (إلتقاء) + (ساکنین) / فرق (رفع) با (دفع) / فایده ی قاعده؟ (فلسفه ی این قاعده؟) / ارتباط این درس با دروس قبلی؟</p> <p>۲) توضیح قاعده به کمک شکل / توضیح آرکان (شرایط) سه گانه ی این قاعده / نحوه ی تشخیص و مورد یابی این قاعده؟</p> <p>۳) توضیح خلاصه ی قاعده به شکل {فورمولی - عددی}!</p> <p>۴) تذکر مهم: نحوه ی رفع إلتقاء ساکنین در ۲ مورد = « بنس الاسم / الم الله</p>	رفع إلتقاء ساکنین	شبه کلمه (شبه جمله / جمله ی ناقص)	طبقه ی ۴ هرم	۹
۱	۶۰ دقیقه	<p>۱) معنای لغوی و اصطلاحی وقف / فلسفه ی وقف؟ / ارتباط درس وقف با سایر دروس؟</p> <p>۲) انواع قواعد وقف (بدون تغییر / اسکان / ابدال) / آیا امکان استفاده از ۲ قاعده وقف (مثلاً: اسکان و ابدال) بر روی کلمه هست؟</p> <p>۳) تذکر ۲ نکته مهم (۱ - نحوه ی وقف، بر کلماتی که آخرین حرفشان، مشدد است؟ / ۲ - وقف بر مثل (هو) و (هی)؟ / آیا تحت قاعده ی اسکان هستند یا ابدال؟)</p> <p>۴) توضیح علائم وقف ۶ گانه (رسم الخط عثمان طه)</p> <p>۵) نوشتن علائم وقف، به شکل نموداری (فورمولی - عددی) / آموزش راهی برای سهولت حفظ کردن احکام علائم وقف.</p> <p>۶) نکته ای درباره علائم وقف (لا = از نظر حکمی) + (م = از نظر شکلی / میم تام و ناقص).</p>	قواعد وقف + علائم وقف	کلمه (درون یک کلمه)	طبقه ی ۳ هرم	۱۰

۱	۹۰ دقیقه	<p>***إحصاء تمام کلمات و آیات مشکله و نکته دار؛ به تفکیک جزء/صفحه/آیه. در یک جدول ؛ و تمرین این جدول با قرآن آموزان در کلاس ، جهت افزایش سرعت و دقت قرآن آموزان در روانخوانی قرآن مجید.</p>	<p>کلمات (و جمل) المشکله، فی القرآن کریم</p>	<p>جمله ی کامل) محصول قواعد/ تطبیق و اجرای همه ی قواعد)</p>	<p>طبقه ی لهرم</p>	۱۱
۱	۹۰ دقیقه	<p>***ابتداء، تمام قواعد به شکل فورمولی؛ نموداری (چارت)؛ شماره گذاری شده؛ بر روی تخته سفید کلاس نوشته شده، (و همچنین در یک ورقه A۴ نیز جمع آوری شده است) سپس خود قرآن آموزان، با کمک و راهنمایی مربیشان، قواعد را بر کلمات و آیات قرآن تطبیق میدهند! لذا با علم و آگاهی کافی؛ کلمات و آیات را ابتداء در ذهن خود تحلیل کرده؛ سپس صحیح تلاوت میکنند. (إنشاء الله)</p>	<p>تشخیص و تطبیق صحیح قواعد {فورمولی - عددی}؛ بر کلمات و آیات قرآن کریم، با سرعت مناسب تلاوت =» روانخوانی.</p>	<p>جمله ی کامل) محصول قواعد/ تطبیق و اجرای همه ی قواعد)</p>	<p>طبقه ی لهرم</p>	۱۲